

Europeisk quinoa börjar bli lönsam

LELYSTAD, NEDERLÄNDERNA (ATL) **Det börjar bli lönsamt för lantbrukare i Europa att odla quinoa. I Frankrike har odlingen kommit i gång och i Holland tas den första skörden i höst.**

Den kallas mjölmålla och ser ut som en svinmålla i jätteformat. I butikerna säljs den importerade varianten som quinoa.

Ruud Timmer vid det holländska lantbruksuniversitetet Wageningen har jobbat 20 år med att ta fram sorter för de europeiska åkrarna. På små provlappar vid Lelystad testas sorterna som de europeiska bönderna nu börjar odla.

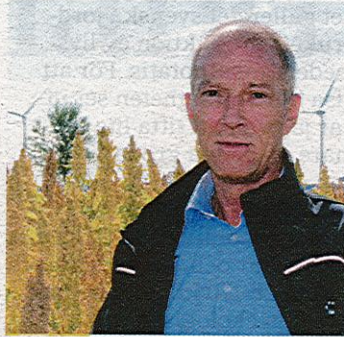
Den quinoa som säljs som mat odlas huvudsakligen i Bolivia och Peru under extensiva former. Men växten lämpar sig utmärkt för modernt europeiskt lantbruk ända upp i Skandinavien.

Samarbete

1996 inledde Ruud Timmer ett försök i samarbete med engelska och danska forskare. De ville se om man kunde använda quinoa till stärkelseindustrin. Att odla var inget problem, men det gick inte att få lönsamhet. På samma grunder strandade ett projekt för kreatursfoder 2002–2003.

– Men nu tror jag odlingen kommit för att stanna. Det är stor efterfrågan på quinoa för mänsklig konsumtion både i Europa och USA. Priset har stigit enormt på världsmarknaden. Därmed är det ekonomiskt intressant att odla även här, säger Ruud Timmer.

De sorter som tagits fram för den europeiska odlingen är dessutom fria från saponin,



Ruud Timmers har jobbat i 20 år med att förädla fram europeisk quinoa. Nu är odlingen lönsam tack vare höga priser på världsmarknaden.

som ger quinoan en bitter bismak. I Sydamerika tvättas och poleras fröna för att saponinet ska försvinna. Den processen slipper man i Europa.

I Frankrike växer det

Längst har odlingen kommit i Frankrike. Där växer nu 1 500 hektar quinoa. I Holland tas de första kommersiella skördarna i höst och i Tyskland kommer odlingen försiktigt i gång.

– Man sår i april och skördar i början av september, säger Ruud Timmer. Plantorna är ganska känsliga för svampsjukdomar som gråmögel och falsk mjöldagg.

Odlingen är så ung i Holland att det ännu inte finns några godkända bekämpningsmedel.

Känsliga moment

Det gör ogräsbekämpningen arbetsintensiv. Fälten körs två gånger med hacka så att gångarna mellan raderna blir ogräsfria. Sedan får man hacka för hand mellan plantorna.



GULDFRÖN. Quinoan är släkt med våra svinmållor.

FOTO: EWA WILDMARK

– Både sådd och skörd är känsliga moment, säger den holländske forskaren. Fröna är så små. Läger man dem för djupt, gror de inte. Sår man för grunt är risken att de torkar. Dessutom gror bara 25 procent av fröna. Man måste alltid ha en ordentlig marginal, både för att få tillräckligt med plantor, men också för att de ska klara striden med ogräset.

Skörden måste ske vid exakt rätt tidpunkt. Eftersom fröna inte sitter lika fast som hos ve-

tet, riskerar de att falla av. Dessutom har de lätt för att börja gro igen.

Så stor blir vinsten

I år odlas 30 hektar quinoa i Holland. Målet är att arealen ska växa ut till cirka 1 000 hektar. De beräkningar man hittills gjort visar att vinsten ligger kring 2 500 euro per hektar.

– Vi håller på att få en helt ny gröda i Europa, säger Ruud Timmer.

Ewa Wildmark